...ދުވަސް ١٤٢٩

ތިލަދޫ/ މ. މަސްތޫކާގެ، ހުސައިން އާދަމް / މާވާގެ / ހދ. ކުލުދުއްފުށި، މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް/ ބަހާރުގެ / ހއ. މުރައިދޫ /މ. ވިލާނާގެ، މުޙައްމަދު ޙަސަން / ރަވީއޮގެ / ތ. ދިޔަމިގިލި / މއ. ޓާންދިރިފެހިވަރ، އަބްދުﷲ ޒުހައިރު / ޝަރީފާމަންޒިލް / ގދ. ތިނަދޫ / ހ. މާބަނޑޫރުގެ، މި 8 މީހުން ހިމެނެއެވެ. (ނޮވެމްބަރ ތިނެއްގެ ޝުހަދާއިން ހަނދާ/ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އަމުރު/3 ނޮވެމްބަރ 1991) ނޮވެމްބަރ ތިނެއްގެ ސުރައްކާތެރި ހަމަލާތަކުގެ ޝަހީދުކަމަށް ދިފާޢުކުރައްވައިދެއްވުން ވިޔަސްދޮރާ އަބަދުވެސް ސަރުކާރުގެ ތަކުރާރުކުރަމުން ސަރުކާރުން ވަރަށް ބޮޑަށް ވިސްނަވައި ބޮޑުގޮ

އެގޮ ހޯދައިދިނެވެ. އެގޮ ހޯއްދަވައި އިނާމާ ސަރުކާރުން ދެއްވިއެވެ.

ޝަހީދުންގެ ދުވަހުގެ ނަމުގައި ދުވަހެއް ފާހަގަކުރުމުގެ ބޭނުމަކީ، އެދުވަސްވެރިންގެ ޤުރުބާނީތަކާއި އިސްތިޤްލާލަށް ދިވެހި ޤައުމުގެ ދިފާޢުގައި ހަސްފުޅުދެއްވި ޝަހީދުން ހަނދާންކުރުމާއި ދިވެހި ބޮޑުވެރިންގެ ހަނދާން އައުކޮށް، އެބޮޑުވެރިން ދިނުމާއި ޤައުމަށް ޚިދުމަތްތެރިވެ އަޒުމްކުރުވުމަށް ބޭނުން ކުރުމެވެ. މާތްﷲ ގެ ރަޙްމަތު ޒުހުރުކުރާ ޝަހީދުން ބޮޑުވެރިންނަށް އަދުގަނޑު ދިވެހި ބަޔަކު ދެކިގެން ދިރިއުޅޭ ބޮޑުކަން ހަދިދެވެ. އަދުގަނޑު އަދަބޭ އަދުގަނޑު އަށްވެސް ބޭނުން

ﷲ ގެ ހަޟްރަތު ވިސްނުމާއި ރަޙްމަތްލެއްވުމެވެ. ދިވެހި ޤައުމަށް ބޮޑު ޚިދުމަތްތެރިކަމާއި ފުރަތަމަ މުސްލިމް ޤައުމެއް ދެމެހެއްޓުމެވެ. އިސްލާމްދީނާއި ދިވެހި ޤައުމުގެ ބަޔަކު ޒިންމާދާރުވުމާއި އަބަދުވެސް ހަނދާން ކުރުވުމަށެވެ. އާމީން.

ރިޕޯޓް: އަލްފާޟިލް އިސްމާޢީލް ނަބީލް ދިވެހިބަހާއި ތާރީޚަށް ޚިދުމަތްކުރާ ޤައުމީ މަރުކަޒު

އެސިސްޓެންޓް ރިސާރޗް އޮފިސަރ

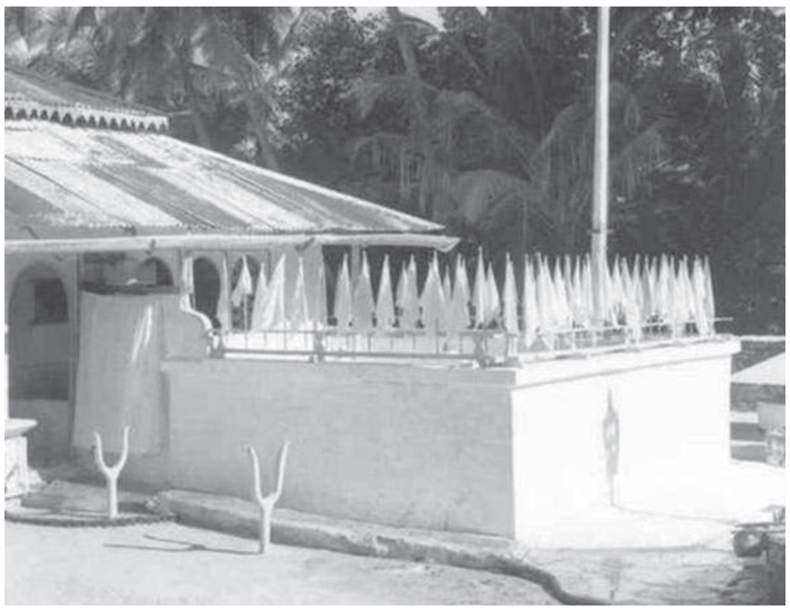

އެލްމަރްޙޫމް މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް / ބަހާރުގެ، ހއ. މުރައިދޫ، މ. ވިލާނާ

އެލްމަރްޙޫމް ހުސައިން އާދަމް / މާވާގެ، ހދ. ކުލުދުއްފުށި

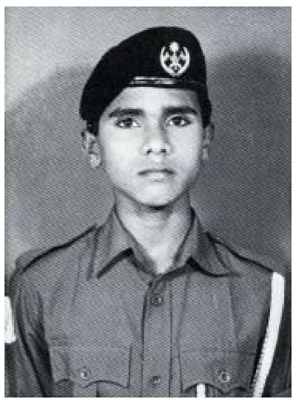

އެލްމަރްޙޫމް ހުސައިން މުޙައްމަދު / މަޅުސްމާނުގެ، / ބ. ތުޅާދޫ، މ. މަސްތޫކާގެ

އެލްމަރްޙޫމް އާދަމް ނަސީރު / ހ. ޝާޒީލިވާ

އެލްމަރްޙޫމް އަބްދުﷲ ޒުހައިރު / ޝަރީފާމަންޒިލް، ގދ. ތިނަދޫ / ހ. މާބަނޑޫރުގެ

އެލްމަރްޙޫމް މުޙައްމަދު ޙަސަން / ރަވީއޮގެ/ތ. ދިޔަމިގިލި / މއ. ޓާންދިރިފެހިވަރ

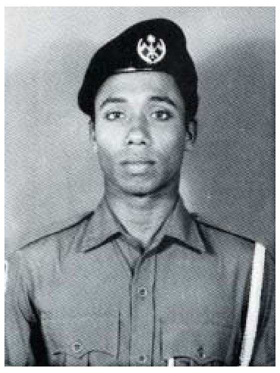

އެލްމަރްޙޫމް ކުޑައާދަމްގެ ކުޑަތުއްތު / މ. ކައުސްލިޔާ

އެލްމަރްޙޫމް ކުޑަނާލި ތުއްތުމަނިކު / ހ. ވައިޓިނީގެ

ޝަހީދުންގެ ދަރުމާ (3 ނޮވެމްބަރ 1988)

އައްސުލްޠާން އިބްރާހީމް (ތިންވަނަ) ކަލޭފާނުގެ ޒިޔާރަތް (ހދ. ހަނިމާދޫ)

ފިޔަވައި އެހެން ހުރިހާ އެންމެން ހުރަބޮން ފުންމާލައިގެން ފިލައިގެން ދިޔައީއެވެ. މިފަހަރުވެސް ކަލޭފާނަށް ޒަފަރުވެރިވީ ޝަހީދުކަމާއި ކާމިޔާބު ލިބުނީ ކާފިރުންނަށެވެ. މިކަން ހިނގީ ހިޖުރީ ސަނަތުން 993 ވަނަ އަހަރުއެވެ. އެއީ މީލާދީން 1585 ވަނަ އަހަރެވެ. ބޮޑުވެ ގޮވާގައި ކަލޭފާނުގެ ހަނދާނާ ހުރިކާކީ އެއިން ޖަހާލާ ހަނިމާދޫގައެވެ. ފުސްދޮން ޚިދުމަތް ވަނީ އެރުވުނެވެ.

އައްސުލްޠާން މުޙައްމަދު ޝަމްސުއްދީން

އައްސުލްޠާން މުޙައްމަދު ޝަމްސުއްދީން ސިޔާ ކުރަށްވަމުން ގެންދެވި (ތަސްކަރަށް އިސްތިޤްލާލިއްޔަތުގެ ކުރިން މުޙައްމަދު މަނިކުފާނު) އަދި އައްސުލްޠާން އިބްރާހީމް އިސްކަންދަރު (ދުވަސް) ނުވަތަ އިބްރާހީމް ރަސްގެފާނުގެ ދަރިކަލުންނެވެ. މިރަދުންނަށް "ޝަހީދު ކަލޭ ބަންޑާރައިން" މިނަންވެސް ކިޔައި އުޅެއެވެ. ޝަމްސުއްދީން ރަދުންގެ ރަސްކަމުގެ 7 ވަނަ އަހަރާއި 35 ވަނައަހަރުގެ ހުކުރު ދުވަހު ރަސްގެން ވަޅިއަކުން ނުވަތަ ރަސްކަމުގެ ކަންތައްތައް ކުރެއްވުމަށް ރަށްގެފާނުގެ އެރަދުންގެ ދައުލަތުގެ ޢާދިލު ކަނބަލުންނާއި، އެކަމަނާގެ ފިރިކަލުން އަދި ޝާހުބަންދަރު (ވެރިކަމަށްވީ ފާޅު) އާއެވެ. ޝަމްސުއްދީން ރަދުން ރަސްގެ ވަޅިއަކުން ޖަހައިގެން ގޮސް އަދި ޝާހުބަންދަރު އާއި ކަމަކާ ފިރިކަން ބަދަލުކުރި ގަދަފަދައިގެން. އަދި މިޤިޔާސް ހިސާބިން ދުބަސްކޮށް ބޮޑު ބަޔަކު ހަލާކު ކުރެވި ގޮސް އެއްބަސް އައްބަލައި ރަސްގެއިން ދަރިއަކު ވިދާޅުވި ބުރެވި ރަސްކަމުގެ ދަރިކަލުން މުޙައްމަދު ވަޒީރުގެ ބަހުރުގެ އަހާ އައްސުލްޠާން އައްބަލާއި ރާއްޖޭ ރަސްގެފާނުގެ ވަޒީރުގެ ރަސްކަމުގެ އިސްލާމީ ރަސްކަމުގެ ރަސްގެފާނުގެ ދިރިހުރި މުޙައްމަދު ވަނިކުފާނުގެ ނަމުގެ އައްސުލްޠާން މުޙައްމަދު ޝާހުބަނޑާރު އިސްކަންދަރު (ދުވަސް) އަށް ބަދަލުކުރެއްވިއެވެ. ގައިދު ދަރިބޮޑުތަކެއް ވަނީ ހަތަރުވަނަ ޝަމްސުއްދީން ރަދުން ވެރިކަމުގައި ގައިދު އިދާރާގެއިން ގައިދު ފެށުނުގެ ތަރުތީބުކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މިހާތަނަށް މާލޭގެ ހުޅުހޮޅު އައްސަލާމު ފާރާން ފުރާވާގައިވެއެވެ. ހަމަ ދަރިފުޅުން

އައްސުލްޠާން ނުވަތަ އާޒާދު ކަލޭފާނުގެ ފުއްދުއަތުގައި ނުހިނގަމުން ނެރުއްވުންކުރާ ކަރުދާސް ބޮޑުތަކެއް ކަނޑައެޅެއެވެ. މިއަދު ވެސް ނޮވެމްބަރ ތިނެއްގައި ވިދާޅުވީ ގައިދުގައި، ގައުމުގެ ދެކުނުފަރާތުގައި އަދި ބޮޑު ސަރުކާރު ކާމިޔާބު ކަމާއި، ތަރުތީބުގެ ދިފާޢު ސިޔާސީ ކުރިއެރުން ކުރިއެރުވެއެވެ. އަދި ހުރި ކުރުފައުގައި ދެކޭމީހާއިގެ ކާކުއެވެ. ޝަހީދުން ހިތްވަރާއި ބަޔަކު ހިތްވަރާ ހާސިލުކުރާ ބަޔަކު ބަސްކުރުމަށް ބޭނުމެވެ. އަބަދުވެސް ކާމިޔާބު ހޯދަމުން ދިމާވިއެވެ. މަސައްކަތެއް ނުވާ ފަރާތުން ގޮތުގައި ވާނީ ކިޔަމަންތެރިކަމަށް ދިރިއުޅުމެވެ. މިއާއިގުޅޭ ހިތާމަ ވެސް ސަރުކާރު ހުރިހާ ބައިގައި ރެއިސް ދިރިހުރި މިޤައުމު އަދި ރާއްޖޭގެ މިހާރުވެސް ބޮޑު ޝަހީދުކަމާއި ކެތްތެރިކަމެވެ. މިކަން ހިނގީ ހިޖުރީ ސަނަތުން 1188 ވަނަ އަހަރުގެ ޝައުބާން މަހުގެ ކުރީކޮޅުއެވެ.

ނޮވެމްބަރ ތިނެއްގެ ޝުހަދާއިން ހަނދާ

3 ނޮވެމްބަރ 1988 ވަނަ ދުވަހު ރާއްޖެއަށް އަރާ ހަމަލާދިން ފުރަތަމަ ހަމަލާގެ ޙާލަތު ދިވެހި ޤައުމުގެ ދިފާޢުގައި ހަސްފުޅުދެއްވި ޝަހީދުން، ހިތާމަވެރި ހާދިސާއެއް ހިނގި ދުވަހެކެވެ. އެމީހުންނަށް ފަހަރުގެ ބަޔަކު ހަމަލާ ދިނުމުގެ ޤައުމުގެ ދިފާޢުގައި ޤައުމިއްޔަތު ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ބޭނުމުގައި ވިދާޅުވި ބޭނުންތަކެއް، ޤައުމުގެ އަމާންކަމާއި ސަލާމަތަށް ޓަކައި ވަރަށްބޮޑު ކަމެއް ކުރެވިފައިވެއެވެ. މިކަން ކުރިމަތިކުރި ވަރަށް ބޮޑު މަސައްކަތެއް ކުރިއެވެ. ސަރުކާރުގެ ޖަލަލާތުގެ ފަރާތުން ވިދާޅުވި "ޝަހީދު" ގެ ނަން ކިޔައިދެވިއްޖެއެވެ. 1988 ވަނަ އަހަރުގެ ނޮވެމްބަރ މަހުގެ 3 ވަނައަހަރު ބޮޑަށް ޚިދުމަތްކުރި ޤައުމީ ސަލާމަތީ ބާރުގެ ހަވަސް ސިފައިންގެ ޝަހީދުން ހިމެނޭ ބަޔަކަށް ކުރިމަތިވިއެވެ. ހަމަ މިއަދާއި ހަމައަށެވެ

ސިފައިންގެ ބޭފުޅުން ހަނދާނުގައި ވަރަށްގިނަ ބަޔަކާއި ދުވަސް ގެނބިއްޖެއެވެ. މިހަމަލާގައި ކަރުދާސް ދިމާ ތަރުތީބު ޝަހީދުވިއެވެ. ޝަހީދުވި ސިފައިންގެ ދެބަޔަކު ކޮންމެ ތަށި ޕަލީސް / ހ. ވައިޓިނީގެ، ކުޑައާދަމްގެ ކުޑަތުއްތު/ މ. ކައުސްލިޔާ، އާދަމް ނަސީރު/ ހ. ޝާޒީލިވާ، ހުސައިން މުޙައްމަދު / މަޅުސްމާނުގެ / ބ.

ދިވެހި ބަހާއި ތާރީޚަށް ޚިދުމަތްކުރާ ޤައުމީ މަރުކަޒު
މާލެ،
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަހީދުން

ޝަހީދުންގެ ދުވަސް 1429

ޝަހީދުންގެ ދުވަސް 1429

ލޮބިވާ ޤައުމަށް ފިދާވާން ކެރި ހިނގާށޭ ޤާނޫނާން
ޤޭޝުގައި ޤުރުބާނުވެ އުފާލާން އަދު ހިނގާށޭ! ފުރާނަދޭން
ހިތްވަރާއި ހުނަރާއި ވަޠަނީ އަޚްލާޤާ އެކު ހަރުދަނާ
ޚިދުމަތަށް ކުރިމަތިލާވާނޭ ކަށަވަރުން ތިބެ ވާދީ ދޭން
އުންމަތުގެ ނަސްރާ ނަސީބާ ކާމިޔާބުގެ ސިއްރަކީ
އުންމަތުގެ އެތަކެއް ދަރިންގެ ޤާދިރުކަން ހިނގަމާ ދެކޭން
ކޮންމެ އުފެއް ކޮންމެ ޝަރަފެއްވެސް ލިބޭން ގެރިބެވާނީ
ރޫޙާނީ ގަދަ އީމާންކަން ދަސް ހިނގާށޭ ހިތާ ދުކަން
ޤައުމު އަދު މިގޮވާ ގޮވުންތަކަށް އަދޭ އަހާލަބާ އެއް ހިތުން
ޤައުމުގައި އަޑުއަހާދޭނަން ވިދާ ހިނގާށޭ! އިޤާބަދުން

- އަބްދުލްއަޒީޒް ފާސިލް / ސ. މަރަދޫ -

އަލީ ރަސްގެފާނު ޒިޔާރަތް 1950 ގައި

އަޅުގަނޑުމެންގެ ވެރިއަރިން ޤައުމަށް ޚިޔާނާތްތެރިވި ބަޠަލާ ބޯޅަ މީހުންގެ އެކި ހުރަހެއްގެން ވެރިކަމާ ތޮބެ ރާއްޖޭގެ މިނިވަންކަން ނަގާލުމަށް އެތައްފަހަރެއްގައި މަތިން ވަނީ މަސައްކަތްކޮށްފައިވާތީއެވެ. މިކަންތައްތަކުގައި ދިވެހި ތާރީޚުން ވަރަށް ސާފުކޮށް ފެންނަން އެބައޮތެވެ. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކުރަމުން މިގެންދަނީ، އިސްލާމް ދީނުގެ ހިދުމަތުގައި، ދިވެހި ޤައުމާއި ދީނަށްޓަކައި އަމިއްލަ ލޭ ދެއްވާފައިވާ ދިވެހި ބަޠަލުންގެ ހަނދާނުގައި ފާހަގަކުރާ ޝަހީދުންގެ ދުވަހެވެ.

ދިވެހި ޤައުމާއި ދީނަށްޓަކައި އަމިއްލަ ފުރާނަ ޤުރުބާންކޮށް ޝަހީދުންގެ ހަނދާނުގައި ފާހަގަކުރާ ދުވަހަކީ ހިޖްރީ ގޮތުން ޝަޢުބާން މަހުގެ އެއްވަނަ ދުވަހުއެވެ.

ޝަހީދުންގެ ދުވަސް ނިސްބަތްވަނީ އައްސުލްޠާން އަލީ (ހަވަނަ) ސިރީ އަހުދަހަ ކަލެއްމިރި ބަވަނަ މަހާރަދުންނަށެވެ. މިރަދުން ޕޯޗުގީޒުންނާ ކުރެއްވި ހަނގުރާމާގައި، ޕޯޗުގީޒުންގެ އަނިޔާވެރި ހަމަލާއެއްގައި ޝަހީދުވެވަޑައިގެންނެވި ދުވަހަށެވެ.

އައްސުލްޠާން އަލީ (ހަވަނަ) ނުވަތަ ދިވެހިން ކިޔާގޮތުންނަމަ އަލީ ރަސްގެފާނު ގިނަކަންބޭ ކަނަޅަ ގޮތަކަށް ޕޯޗުގީޒުންނާއި ހަނގުރާމަކުރައްވަމުން ޝަހީދުވެވަޑައިގަތީ 1 ޝަޢުބާން 965ހ. (19 ޖޫން 1558މ.) ގައެވެ. ޝަހީދުންގެ ދުވަހު ޝާއިޢުކުރާ މި ލިޔުމުގައި، ދިވެހި ޤައުމާއި ދީނަށްޓަކައި ހަނގުރާމަކޮށް ޝަހީދުވެވަޑައިގެންނެވި ބަޠަލުންނަށް ކުރު ގޮތަކަށް ބަލާލާނަމެވެ.

އައްސުލްޠާން އަލީ (ހަވަނަ) ނުވަތަ އަލީ ރަސްގެފާނު

އައްސުލްޠާން އަލީ (ހަވަނަ) ސިރީ އަހުދަ ސިރާކަ ކަލްމިރި މަހާރަދުން ނުވަތަ މަޝްހޫރު ނަންފުޅުންނަމަ އަލީ ރަސްގެފާނު ރަސްކަންކުރެއްވީ ހިޖްރީ ސަނަތުން 965 ވަނަ އަހަރުއެވެ. އެއީ މީލާދީން 1558 ވަނަ އަހަރެވެ. ރަސްކަމުގެ މުއްދަތަކީ 2 މަހާއި 15 ދުވަހެވެ. ރަސްކަމަށް އިސްވެވަޑައިގަތުމުގެ ކުރިން މިރަދުންގެ ނަންފުޅަކީ އަލީ ރަންނަބަނޑޭރި ކިލެގެފާނެވެ.

ޕޯޗުގީޒުން ރާއްޖެ ހިފުން

ގޮތުވެރިވި މައިގަނޑު ސަބަބަކީ، މީލާދީން 1550 ވަނަ އަހަރު ދިވެހިރާއްޖޭގައި ރަސްކަންކުރެއްވި ސުލްޠާން ޙަސަން ރަސްގެފާނު ދިވެހިރާއްޖެއަށް ޚިޔާނާތްތެރިވެވަޑައިގެންފައެވެ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޚާއިނުވެވަޑައިގެން އުފަންދިން ރަސްގެފާނު ނަސާރާ ދީނަށް ބަދަލުވެ ކޮޗީނަށް ވަޑައިގެން، ޕޯޗުގީޒުންގެ މަދަދާއެކު ދިވެހިރާއްޖެ ހިފުމަށް ވޭތުވެދިޔަ ދުވަސްތަކުގައި މަސައްކަތްކުރެއްވިއެވެ. ފޮނުވި ފައްޓަރުގައި ފޯރުކޮށްދިނީ ޕޯޗުގީޒުންނާ ހަތިޔާރު ހިފައިގެން ދިވެހިރާއްޖެއަށް ހަމަލާދީ ފަތަޙަކުރުމަށެވެ. މިގޮތުން ޕޯޗުގީޒުން ބޯޓު ބަނދަރުގައި ޖަހައިގެން އަތިރިމައްޗަށް ފޭބުމުން ދިވެހިން ހަތަރުދުވަސް ވަންދެން މަސައްކަތްކޮށްފައެވެ. މިދުވަސްވަރަކީ ޤައުމީ ތާރީޚް، ހަމަސް ދުވަސް ހަމަނުވާ ރަސްކަމުގެ ދުވަސްވަރެވެ. ރަސްގެފާނު އަމުރުފުޅުގެ ދަށުން ކަނޑުމަތީގައި ނަރުދަމާ ރާވާ ތައްޔާރުކުރެއްވި ބަޠަލުން ކުރިމަތިލީ ހަޅުތާލެއްގެ ބިރު ދައްކަވާފައެވެ. ހިނދުކޮޅަކުން ޕޯޗުގީޒުންގެ ވަޒީރު މާލޭގެ ހުޅަނގު ކަނޑުތެރެއިން ބޯޓު ބަނދަރަށް ކަރައްތަވާފައި ޕޯޗުގީޒުންނާ ހަނގުރާމަކުރައްވަން އަލީ ރަސްގެފާނު

ޝަހީދުވެވަޑައިގެންނެވި ނިޔާވެވަޑައިގެން ވަނީ މިސްކިތާ ހަމަ ހަތަރު ދުވަހުގެ ބާރާއި ބަނޑޭރި ރަސްކަމުގެ ފަހަރެއްގައި ބަހައްޓާލާ ދަރިން ހުރި ހުޅުވިފައެވެ.

އުމަރު އަލީ ކަލޭފާނު

ދެން އަލީ ރަސްގެފާނު މިބައިގާތުން ހިތާމަވެރި ގޮތެއްގައި ސ. އުމަރު އަލީ ކަލޭފާނަށް ރަސްކަމުގެ ތަޚްތު ލިބިވަޑައިގެން ރަސްކަން ކުރެއްވިއެވެ. މި ކަލޭފާނު ޝަހީދުވެވަޑައިގެން ހިނގާލަށް އަލީ ރަސްގެފާނުގެ ފަރާތުން ވެރިކަމަށް އަރިހުގައި ބެހެއްޓެވީ އަލީ ރަސްގެފާނުގެ ވަޒީރު އުމަރު އަލީ ކަލޭފާނު (ބޮޑު އުމަރު ކަލޭފާނު) އެވެ.

އަލީ ރަސްގެފާނުގެ ޒިޔާރަތުގެ ދޮރޮށި (ހ. ފަނަރެންދު)

ޝަހީދުވެވަޑައިގަތީއެވެ. ދިވެހިރާއްޖެ ޕޯޗުގީޒުންގެ ވަސީ، އުމަރު ފަނަހައިން ޕޯޗުގީޒުންނާ އަނިޔާވެރި ކަމުގެ ދަރަނިކަމައި 15 އަހަރު ދުވަސް ދެކޮޅުހެދި ޤާނޫނުގައެވެ. އަލީ ކަރަކެރިއެވެ. ޕޯޗުގީޒުންގެ އަތްދަށުން ރާއްޖެ ކަލޭފާނު ޝަހީދުވެވަޑައިގަތުމުން އަމަލުކަމަށް

މާތްالله ގެ ރަޙްމަތަށް ކުރެއްވި ދުއާފުޅެއް އިޤުބާލުކުރެއްވުން ކަމުގައެވެ. އުމަރު ފަނަހައިން ކަލޭއަށްފުޅުގައި ޤާދިރުން ނިކުމެވަޑައިގެން، އެއްރަށަކު ފަލަންދޫއަށް ފުރައިބަތެލިވަޑައިގެން އުޅުއްވުމުގެ ފަހަރުގައި، އަލީ ފަނަހަލާއި އެހެން ބޯފުޅުނާއި ފަރިވެވަޑައިގެން، އަލީ ފަނަހަލާ އަނބިކަނބަލުންގެ ގޮވައި އެންމެފަހިކަމާހިކަން އަވަހާރަކަށްވެއްޖެއެވެ. ފެމިސޯޓުގެ ކުރިން ކަލަހަށްފުޅުގައި ފަލަންދޫއިން ވެރިލާ އިނގަނބަލާއިރަށް ފަލަހަލާ ވަނީ، އެޖަރީއިގެން އިއަކަން ވަޑައިގެންނެވުމުން، އެދެއްގަ ފަލަހަލާ ބަނދަރުން ޤަވާޢިދުގައިވެއްޖެއެވެ. އަމީ މިކަމުގެ ދިވެހިންގެ ވެރިއިން އަމިއްލަ އަސްކަރިންނާ ދަރިފުޅުގެ ޕޯޗުގީޒުންނަށް ޤާބިލްވެވަޑައިގެން މީހުން ހިޖްރަތް ކުރައްވައިގެން ބޮޑު ފަނަހަލައިގެ ފަލަހަލާ ދިވެހިންގެ އިސްލާމިކު ފަލަހަދުވަސްވީ ގަލިން އަޑުގަ ވަނަހާއި ހުށަހެޅިވަޑައިގަތުމުން، ފަލަހަލާގެ އިސްލާމިކު ކަމަށް ފަހަރު ފުރުސަތުގައި ވަރި މާލެ އަލިވާ ފުރިދިވެއެވެ. އަދި އެއްފަލަހަލާގެ ކަރުދާސް ފަޅުފަޅުގައި ވަރި ހ. ފަލަހަދިވެއެވެ.

އައްސުލްޠާން އިބްރާހީމް ކަލާފާނު (ތިންވަނަ)

ޝަހީދުންގެ ފަހުރުވެރިކަމާ ހިލާކު ތިންވަނަ ބޮޑުތަކުގެ ޖަމާވެފައި ހިލާފުވެވަޑައިގެންފައިވީ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤައުމީ ބަޠަލް އައްސުލްޠާން ކަލާފާނުގެ މުބާރަކު ފަލަހަލާ ފާހަގަކުރެއްވުމަކީ ދަރިކަލުން ފަހަރު ހިނގަމުން ދަރިކަލާ ޙަޤީޤީ ކަނޑުކޮށް ހުކުރުކަޅައިގެން ރަސްކަމަށް އިސްވެވަޑައިގަތުމުގެ ކުރިން ނަންފުޅަކީ އަހުމަދު ބަޔާނު ފާހަގަކޮށް ހިތާމަ އެކުވެ އިބްރާހީމް ފަނަހަލާ މަތިވާފައެވެ. ފަލަހަލާ ކުރިން ހުރީ ދަރިކަލުން ފަޅުފަޅުގައި ދުވަސްވަރު، ކޮށް ބޮޑުފަނަހަލާ ބަޔާނު ކަލާފާނު ކަލޭފާނާ ނިޔާވެ ބޮޑުބޭ ފަނަހަލާގެ ފަލަހަލާ ރަސްކަލޭގެ ދުވަސްވަރުގެ ކަލަށްވެސް ފާހަގަކުރެވިފައިވާ އެހިކަމާ ފަހަރު ފާހަގަ. ފަލަހަލާގެ ރަސްކަމުގެ ދުވަސްވަރު އިސްލާމީ ރާއްޖޭގެ ބަދަލު މާލެ ހިފަހަށް އަދި ހަބަޝް ދަރިވަޑައިގަތުމާއި، ކަނޑައަޅައިގެން ކަމަށް ރަދުން ވަޒީރުގެ ބަޠަލުން ވަނަ ފަރާތްތަކުން ބަދަލުކޮށް، ދަރިފުޅަށް ބޮޑުބޭ ވެރިކަމަށް ހިފާފައިވާ ފާހަގަކުރެއްވުމަށް ހިފާތަކަށް ވަޒީރުން ހިފަހައްޓަވާފައި ބޭނުންތަކުގެ ފަހުން މަސައްކަތްކުރެއްވިއެވެ. ބޮޑުބޭ ކަލާފާނު ފަލަހާރު ފަދަ ހަރަކާތްތަކުގައި އަދި ބަޔާނުގެ ރަސްކަމުގެ ދުވަސްވަރުވެސް ރަސްކަލޭގެ މުއްދަތުގެ ފަހަރެއްގައި ފާހަގަ ކުރެވޭ ކަލޭގެފާނެއް ކަމުގައި ބައްލަވައިލެއްވިއެވެ. ރަސްކަމުގެ މުއްދަތު ތަރިކާ ނުވަތަ ޕޯޗުގީޒުންނާ ހަނގުރާމަކުރައްވައިގެން ކަލޭގެފާނު ޝަހީދުވެވަޑައިގަތީ ހިޖްރީ ގޮތުން ޝަޢުބާން މަހުގައެވެ.